

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrta leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, smrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna, ulica Carintia št. 12.

Politično društvo „Edinost“

Vabilo

javni shod

katerega priredi

politično društvo „Edinost“

v gostilni g. Jakoba Vekjet p. d. Boca

v Sv. Mariji Magdaleni Zgornji

v nedeljo dne 1. februarja t. l.

DNEVNI RED:

„Pogovor o občinski upravi“.

Začetek ob 4. uri popoldne.

Na obilo udeležbo vabi

Odbor.

Hrvatje in Madjari.

III.

Čim glede Hrvatov stoji dejstvo, da morajo misliti na obrambo pred madjarsko in nemško agresivnostjo, morajo si tudi odgovoriti na vprašanje: kje naj iščejo sredstev, orožja, za tako obrambo proti dvema frontama?!

Imajo-li Hrvatje v samih sebi, v svoji kulturi, v svojem številu in v svoji gospodarski poziciji, imajo-li v sebi dovoljno moralnih in materialnih sil, kolikor jih je potreba za tako dvojno obrambo? Je-li morejo misliti na samopomoč v zmislu znane devize: »Bog i Hrvati«?!

Kakor vsaka država, tako ima tudi sleherni narod svojo — ako smemo tako reči — »notranjo« in svojo »zunanjo« politiko. Prva naj ureja delo med narodom samim za narod, druga naj gradi obrambene nasipe obstanku in interesom naroda pred nevarnostmi, ki navstajajo narodu izven naroda. Ali kakor morejo navstajati narodu nevarnosti izven mej njegove lasti, tako more imeti narod tudi prijateljev onkraj mej lastne grude. Naloga znanje politike naroda je, da ureja vse odnose isteega nasproti vnanjemu svetu, da misli na obrambo pred sovražniki in da proti istim išče narodu pomoči pri sosedih, pri prijateljih in izlasti pri — sorodnikih!

V področju »notranje« politike, to je na

delu med narodom za narod, vodi naj narod misel na samopomoč! Tu naj poklicane čim bolj vodi misel na vzposabljanje naroda v lastno obrambo. Na delu v svojem notranjem življenju naj si narod ustvarja garancije za svoj obstanek, naj išče obrambnih sredstev v političnem dozorevanju, v jačanju samozavesti, v povzdiganju svoje kulture, v zupanju v svojo lastno moč, v utrjanju že obstoječih lastnih gospodarskih sil in v ustvarjanju novih!

Ali proti nevarnostim od zunaj utegne postati deviza za samopomoč zelo nevarna, usodna. Svetovni dogodki okoli nas uče, kako si celo veliki narodi, močni po številu in po imetju in po kulturi in po zgodovinskih tradicijah, iščejo zaveznikov v drugih narodih, oziroma države v drugih državah. Koliko bolj je to potrebno pri številno šibkejših in v sled nesrečnih zgodovinskih dogodkov tudi sicer — kulturno in gospodarsko — zostalnih narodih! Izlasti pa še, ako ti šibkejši narodi morajo misliti na obrambo svojega obstanka in zagotavljanje svoje bodočnosti pred sosednjimi mogočnimi narodi, ako so torej šibki narodi tudi geografsko eksponirani.

Med take male narode s šibkimi pozicijami je izlasti šteti vsa tri jugoslovanska plemena v naši monarhiji: Hrvatje, Srbe in Slovence!

Tu so razna visokodoneča gesla le pogubna. Geslo »Bog i Hrvati!« zveni lepo in gotovo laska plemenitemu čutstvu hrvatskega rodoljubja. Ali drugo vprašanje je, da li so etične in materialne sile hrvatskega naroda tolike, da se more isti ubraniti pred vnanjimi nevarnostmi le v zmislu gesla za samopomoč?!

Ako se Hrvatje ne udajajo samoprevariti, si morajo priznati, da sile hrvatskega naroda niso tolike, da bi isti mogel vsepašo odbijati navale od strani dveh narodov, ki sta oba v ugodnejšem položaju v vsakem pogledu. Ni se čuditi, da v hipih ozlovoljenosti, ki so naravni v takih težkih bojih, tudi hladnejši in treznejši možje govore: »Mi nimamo od nikogar pričakovati pomoči, in se moremo zanašati le na se in na svoje sile.« Ali kar je umevno in tudi dopustno kakor izraz ozlovoljenja in tudi v podžig naroda, ne sme biti voditeljem direktiva za splošno politiko naroda!

Saj se nam istotako vidi blazno, ako nam Srbi naše monarhije kriče: Srbi svi svuda! Tako more kričati le srdit Srbšvini, nikdar pa Srb, ki umeje razsodno misliti o položaju svojega plemena v naši monarhiji! Morda je to britka resnica, ali

resnica je vendar, da se nijedno jugoslovanskih plemen v naši monarhiji ne bo moglo ohraniti samoin brez pomoči sorodnih plemen.

Politični pregled.

V Trstu, 29. januarja 1903.

Državni zbor. (Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega poročila.) V včerajšnji seji je zbornica poslancev slednjič vendar dospela do prvega čitanja vojne predloge. — Češki radikaleci so sicer predložili štiri nujne predloge, a ker na istih ni bilo podpisanih dovoljno število poslancev, ni predsednik dovolil nujne razprave teh predlogov. — Drugih nujnih predlogov ni bilo, kar kaže, da Mladočehi ne mislijo obstruirati vojne predloge.

Vsenemci so uložili tri interpelacije, ki napadajo klerikalizem in katoliško cerkev sploh.

O prvem čitanju vojne predloge utemeljeval je posl. Breiter svoj formalni predlog, naj bi se o drugih vladnih predlogih razpravljalo pred razpravo o vojni predlogi. V svojem govoru je protestiral, da je vlada, kakor hitro se je onemogočila obstrukcija čeških radikalecev, stavila na dnevni red predvsem vojno predloge; ta čin vlade da je izzvanje avstrijskega ljudstva. Kljub temu, da je na tisoče in tisoče delavcev brez dela, da so tovarne zaprte in kljub vseh gospodarski krizi, ki vlada sedaj v naši državi, zahteva vlada novih žrtev za vojsko in to vse le za brambo dinastije. Treba je imeti mnogo poguma — dejal je govornik — da se državljane guli v jedino ta namen.

Ko je posl. Breiter (Poljak) končal svoj govor, izjavil je predsednik, da njegovega predloga ne more staviti na glasovanje, ker je že pričela razprava o vojni predlogi.

Govoril je potem češki radikalec Zazvorka in dejal, da se vlada vedno sklicuje na trozvezo, kadar zahteva povišanje vojnih stroškov. Govornik je povdarjal, da Avstrija nima nikakih koristi od trozveze in je v dokaz svoji trditvi navel, da se je Nemčija o sladkornem vprašanju postavila proti interesom naše države, ter da hoče tudi z novim carinskim tarifom ravno naši državi škodovati. Dokazoval je potem, da je vojska raznarodovalna institucija. Slednjič je govornik izjavil, da bo stavil več spreminjavalnih predlogov.

Češki radikalec Klofač je dejal, da parlament nima dovolj poguma v to, da bi ljudstvo obranil pred vedno naraščajočimi

vojnimi stroški. Njegova stranka da je zastoj iskala 65 poslancev, ki bi bili pripravljeni preprečiti razpravo o vojnem zakonu. Strahopetnost parlamenta da je dospela že tako daleč, da je isti odrekel nujnost predlogu, ki pozivlja finančnega ministra, naj pojasni, kako misli pokriti povečane vojne stroške. Treba je začeti hraniti na civilni listi in na vojnih stroških. Po znižanju civilne liste postali bi odveč mnogi dvorjani in ti parasiti bi se slednjič morali pobrati. Glavni vzrok evropskega militarizma je roparska manija Nemčije, ali pusti naj se, da jo Rusija in Francija enkrat grozovito nabijeti in kmalu jo neha nje požljivost. Evropska vojska v sedanjih razmerah da ne bi bila ravno prijetna visoki gospodi, ker predvsem bi se porušili stari prestoli.

Posl. dr. Kramar je opravičeval postopanje mladočeskega kluba, ki je sklenil, da se vojna predloga ne obstruira. Dejal je, da bi vlada videla najraje, da bi se rešilo to vprašanje neparlamentarnim potom, s pomočjo § 14. Mladočehi hočejo to preprečiti, ker se nadejajo, da se parlamentarnim potom da na vojni predlogi marsikaj spremeniti, katere spremembe bodo na korist ljudstvu. Sicer pa da Mladočehi vstrajajo na svojem starem stališču proti vladi, oni da niso radi vlade, marveč radi države dopustili razpravo o vojni predlogi.

Na to je govoril ministerki predsednik dr. Koerber. Kaj je govoril, bilo bi odveč pisati, ker je po svoji stari navadi tudi takrat pogreval svoje običajne fraze o spravi med Nemci in Čehi, o delavnosti parlamenta itd.

Domobranski minister, grof Welsersheimb je zatrjeval, da se v vojski goji narodni čut, a ne v političnem smislu. Vojska da mora biti zatočišče in braniteljica vseh avstrijskih narodnosti. Nadalje je minister izjavil, da so neosnovane vesti o bližnji mobilizaciji naše vojske, ker ni nikakega povoda v to. Slednjič je minister utemeljeval vojno predlogo.

Ko so govorili še nekateri poslanci, odkazal se je zakonski načrt tozadevnemu odseku.

O položaju. Danes je vsa pozornost novinarjev in politikov posvečena predlogam o nagodbi z Ogersko, ki jih je vlada včeraj predložila parlamentu, in pa vojni predlogi, o kateri se je včeraj začela razprava s prvim čitanjem v parlamentu. O tej razpravi govorimo v poročilu o včerajšnji seji zbornice, o zahtevah nekaterih strank, ki so se združile v skupno akcijo oziroma na to predlogo, pa govorimo v posebni notici.

ta naš dom? — in deklica se je ustavila, pak se zagledala v krajino.

— Divno — divno! — je le odgovoril on. Bil je v resnici očaran od lepote tega kraja, in kakor neke, v mladeništvu, se mu je duša napolnila od ljubezni domovine, od ponosa, da je ta domovina tako krasna.

— Kako umejete Vi najti ravno ono, kar je lepo in znamenito! — se je obrnil za trenotek do Vere.

Vera mu ni nič odgovorila le nasmehnila se je ljubko.

Tako sta došla do Verinega polja. Tu so ljudje trgali turščico. Med suho turščevino je vse pokalo in vrvelo od delavcev. Možki in čvrste mlade deklice so nosili koše s klanjem rmenega plodu in so stresali po trati na kupe. Notri v polji so se menjavali smeh, razgovori in trganje. Vera se je takoj podala notri v njivo. Lev je ostal na strani. V bližini je bila šuma. Polastila se ga je želja, da bi šel vanjo. Bil je zopet popolnoma kakor spremenjen. Družba dekličina in sprehod po divnem bregu sta ga kakor povsem pomladila in nekako navdušila. In odkorakal je do šume, ne da bi bil počakal, da se vrne Vera. (Pride še.)

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Spisal Ksaver-Sándor-Gjalski; prevel M. C.

VII.

— Nevarnosti? Da Vam resnice povem, na to zares nisem mislila. Vidite torej, da ni toliko zasluge na moji strani. Ali — kaj vem jaz! Meni bi bilo le strašno, ako bi vedela, da je ta reva brez vsake pomoči, a jaz da jej ne pomagam! Kako bi mogla tako?! Recite sami! A kdor se ob takih prilikah ne boji, tega čuva tudi Bog. On zahteva od nas, da delamo tako; za to nam je dal sroce in nam vdahnil dušo, da imamo z nesrečo usmiljenja in da pomagamo nesrečnim. Sirota moja — kako trpi! A nikdo ni blizu nje — ves dan je sama — včasih mora čakati ure in ure na svežo vodo, da ugasi žejo. Nikogar nima, da bi jej popravil postelj. Sirotica —! — in Vera je globoko vzdahnila in krasni očesi sti jej zatrepotali in se za solzili.

Lev ni vedel, kaj naj bi jej odgovoril. On se jej je čutil in v tem hipu se mu je to dekle z dežele videlo pravi orjak nasproti njemu in njegovim mislim, v katerih je na-

hajal tako — tako maslo sledi taki ljubezni do bližnjega in takemu usmiljenju. Oh — kako krasno in divno je še le sedaj zasijala mila nje prikazen pred dušo njegovo!

Šla sta ob hrbtu precej visokega brega. V nižinah se je megla zgubljala in povsodi je zasijalo solce. Nebo in zemlja sta zalesketala od njegovega sja. Samo tam najoddaljeneja dolina je bila še prevlečena fiav — belim zastorom in se je sanjavo nepoznano stezala v nevidno. Ali bliži bregovi z rumenim poljem svojim, z zelenimi vinogradi, s temnimi šumami svojimi, v katerih se je drevje prelivalo v vseh nijansah zelene, rmenne in rdeče barve — vse je bilo malone zalito od svetlobe in je v rosi blestelo, žarel in drhtelo. Nežne sence so se le še plazile po straneh in kotih in okoli grmovja, iz katerih so glasno vsklikali kosi, srakoperji in taščice, katere vse pa je nadglašalo nepretržno živkanje senice, ki so zletale od drevesa do drevesa, od veje do veje.

Nekje v šumi je grkal go'ob, a nad poljem so zletale grlice in škrjanci. Po potu tik pred Levom in Vero so se sprehajale pastarice, poigravajoče se s perotimi in repom, da je skupnost barv perja blestela v solcu in se prelivala.

Da je g. minister za deželno brambo branil predlogo, kakor je vedel in znal, to je umevno in je bila njegova dolžnost.

Ob zanimanju za ti vprašaji bi bila politična javnost kmalu pozabila na Koerberjevo dete — bolečin, ki se imenuje pravna akcija.

Ta akcija je sicer tudi res pokopana po splošni sodbi, ali zgovorni naš gospod Koerber je tako zavzel zanj, da je tudi večeršnjo razpravo o vojni predlogi porabil za lep govor o — sporazumljenju med Čehi in Nemci. Govoril je zopet lepo, to se umeje. Ali mi bi ga raje poslušali, če bi bil povedal kako novo idejo za sporazumljenje, ker so vse njegove dosedanje ideje odkrle službo v najlepšem momentu, ko je bilo že vse tako lepo uprizorjeno!

Vlada Koerberjeva se izogiblje vsemu, kar bi se moglo tolmačiti kakor izzivanje kake narodnosti — v resnici pa je Koerberjeva vlada izdala že cele fascikle tajnih jezikovnih naredb, ki niso bile nič drugega nego odziv nemškimi pretenzijam in ki so ogorčale narod češki.

Koerberjeva vlada hoče vzlic vsemu in vsemu delati na sporazumljenju med Čehi in Nemci, ker je od tega sporazumljenja odvisen mir v parlamentu in v Avstriji — v resnici pa je ista vlada izdelala za podlago pravne akcije načrte, katere je ves narod češki soglasno odklonil kakor nečuvstvo žaljenje in kakor poskus za tihotapsko uveljavljanje glavne zahteve Nemcev: za uveljavljanje nemškega državnega, ali posredovalnega jezika — dve besedi za isto misel.

Vso upravo vodi vlada v zmislu absolutne pravičnosti in nepristranosti — v resnici pa vzdržuje nemški koloniji v Trstu iz državnih sredstev pol stotine šolskih oddelkov, avtohtonnemu slovenskemu prebivalstvu pa odreja jedno borno šolo, a v zameno daje kompaktno živčemu slovenskemu prebivalstvu na Štajarskem cele trume nemškonačijonalnih uradnikov.

In tako bi lahko tudi na podlagi večerajšnjega — lepega govora Koerberjevega dalje dokazovali z izglede, kake so Koerberjeve besede v luči dejanj Koerberjeve vlade.

Zato pa narodi avstrijski ne dajejo nič za vse te besede. Eno edino je resnično v večerajšnjem govoru g. Koerberja. To namreč, da si želi miru med Nemci in Čehi, ali takega, kakoršajemu bi Nemci hoteli pridriti

Za utis, ki ga je napravil večerajšnji govor lepo-governika Koerberja na zbornico, je značilno dejstvo, da ga korespondenčni biro sporoča brez vsake sicer običajne pripombe o »velikem utisu« in »živahni pohvali«.

Konferenca o vojni predlogi. Večera je vršila v poslanski zbornici konferenca glede vojne predloge.

Na konferenco, ki se je sestala vsled inicijative dr. Luegerja, bile so poleg antisemitov, zastopane vse slovanske stranke ter Italijani in Rumuni. Nemške stranke se te konference niso udeležile. Predsednikom je bil izvoljen posl. Evgen pl. Abrahamowicz.

Posl. Jaroš je poročal o zahtevah češkega kluba. Glavni zahtevi stli sledeči: a) Skrajšanje vojaške prezenčne službe od treh na dve leti, a tako, da se dvakoplačivcem ne naložijo nova bremena. Ako bi se pa skrajšanje na dve leti ne dalo splošno doseči, zahtevajo Čehi brezpogojno, da se tako skrajšanje dovoli vsaj absolventom kmetijskih šol. b) Sinovom starih, za delo nezmožnih starih ali pa sinovom udov, kateri sinovi so potrebni za poljedelsko delo, se imajo v § 14 pod a), b), c) omenjene olajšave dovoliti tudi tedaj, ako imajo brate, ki so bili vzgojeni za poljedelsko delo, a so se oprijeli drugega poklica.

Koncem konference je bil izvoljen odsek, ki ima formulirati na konferenci izražene želje.

Tržaške vesti.

O dogodkih v naših dveh škofijah. Zabeleživši, da je v škofiji poreško-puljski izprašanih 10 kanonikatov, 34 župniških in 12 kapelanijskih mest, in da je s tem duhovščina škofije oškodovana za 600.000 K, piše praška »Politik«: »Škof dela tako v namen, da se slovanski duhovniki ne nameščajo kanonično v nobeno stalno mesto, tako, da jih more vsaki hip odstavljati. Ta sistem obstoji v obeh škofijah poluotoka istrskega v

povspesjevanje poitalijanske vanja vernikov. Temu namenu se interesi katoliške cerkve žrtvujejo brezobzirno.«

»Posledice temu se že začnajo kazati. Za pečačenje cerkva se že najde dovolj pečatnega voska, ali razpečadenje utegne biti spojeno z nekoliko težavami!«

»Povspesjevalje gibanja »proč od Rima« puščajo mirno na delu. Vsa energija se izcerplja v novem kulturnem boju v — Riemanjih!«

»Obzor« pripominja o znanem pismu škofijskega ordinarijata:

»To pismo, v katerem se nič ne obeča, ampak se le skuša pridobiti pojedince ter razbiti slogo Rimanjcev, kateri niso namerjali prestopiti na pravoslavlje, ampak v uajo, da jim bo tako zavarovan slovenski jezik v cerkvi, iz katere so ga hoteli tržaški oblastniki iztirati, ni, zli se, napravil posebnega utisa.«

(Mi vemo, kakov utis je napravil, a nočemo reči več, nego, da je bil tak, kakoršnjega škofijski ordinarijat gotovo ni hotel doseči. Op. ured. »Ed.«).

Ozirom na pogreb mladeniča Kureta piše »Obzor«:

»In tako je narod sam opravičeno, kar mu niso hoteli opraviti latinizatorji, in česar niso dovolile oblasti, cerkvene in posvetne, da bi opravil unijatski svečenik. Narod je mislil, da tako najbolje odgovori Naglu in sili, a poleg tega pokaže, da je versko čutstvo eno, a drugo je zopet politika latinskih, ali prav za prav italijanskih oblastnežev.«

»Na grobu očeta Italije«. Urednik uradnega lista črnogorske vlade, »Glas Crnogorec«, je porabil priliko obletnice smrti kralja Viktorja Emanuela in pa — nenavzočnost knežev, da je pod gorenjim naslovom priobčil članek, v katerem poklanja Italiji — naš Trst. Na to gorostasnost dra. Tomanovića odgovarja naša tržaška »Slovenska Miso« mirno, stvarno, a odločno in slovansko. Iz članka v »Slovanski Misli« posnemljemo:

Dr. Tomanović govori kakor kakov neodrešen tržaški Italijan ter se kar topi od ganotja na demonstracijah, izlasti Tržačanov, povodom slavnosti v Rimu. Še več: on se celo divi mestu Trstu, ker isto pozablja na svoje lastne interese in stavlja to mesto v izgled drugim evropskim mestam, kako treba potajevati lastne interese, ko gre za dobro vse domovine!

Po žititvi lepe kneževne hčere s kraljem italijanskim so simpatije med Italijani in Črnogorci umevne. Gospodar Črnogore tudi gotovo iskreno ljubi svojo hčer, ali ko gre za politiko, on ne bi gotovo svojemu zetu na ljubo žrtvoval niti najmanjši interes svojega naroda, niti ne ostalih Slovanov. Svoje osebnostne interese more človek žrtvovati, komur hoče, nikoli pa ne državnih. Najmanj pa more to vladar, ki je vrhni čuvár državnih interesov. Dr. Tomanović je pozabil, da je »Glas Crnogorec« glasilo črnogorske vlade in njenega Gospodarja. Naj le pomisli, v kako neprikljko je spravil črnogorsko vlado in kneza Nikolo.

Mesto Trst je po prirodnem pravu in po geografičnem položenu mesto slovenskega naroda. Če tudi je to mesto sedaj preplavljeno tujinstvom, radi tega ni nehalo slovensko pravo do njega. In kar se je zgubilo, more se pridobiti zopet. Razna tega je Trst velevažna trgovsko pristanišče in strateško središče prvega reda za vse Slovanec. Po njem se cede sline ne le Italijanom, ampak tudi pangermanom! Teoretični voditelj teh poslednjih, dr. Hasse, vidi v njem že jadranski Hamburg! Trst bi moral postati južni emporij bodče Velike Germanije, a da postane to, treba s Čehi in Slovenci napraviti tabula rasa. No, tržaško vprašanje se ne reši končno in trajno brez velikega spopada med germanskim in slovanskim svetom. Zato mora pisanje »Glas Crnogorec« presenečati vse Slovanec.

Tako odgovarja »Glasu Crnogorec« list, ki ga urejuje izgleden hrvatski novinar. Mi pa bi sodili, da ga med treznimi, razsodnimi Srbi ne more biti niti enega, ki bi hotel oporekati tem izjavam v »Slovanski Misli«.

»Piccolove« laži. »Piccolo« je bil prvi prinesel, a drugi listi so za njim posneli vest, da je poznani papeški breve »Slavnom gen-

tem«, s katerim se je bilo odredilo preustrojenje svetojeronimskega zavoda v Rimu — le falzifikacija hrvatskih škofov! Zagrebški nadškof Posilović dementira najodločneje to vest in pravi, da je oni breve dobil direktno iz Rima, od rimske kurije, z opazko, da ga razpošlje hrvatskim škofom. »Piccolo« je tudi prinesel, da je na ono njegovo (»Piccolovo«) vest Posilović pohitel v Rim, da bi stvar pomašil, dočim je resnica, da se nadškof Posilović ni maknil ni iz Zagreba!

To je pravi patentirani lažajivec — ta »Piccolo«!

Drobinica po tolikem boju! Z našega magistrata namreč. Slavni naš magistrat je izdal za našo okolico nastopno slovensko oznanilo:

»St. 76603/I.

Oznanilo

Vsi pričuvniki stavljeni leta 1892 (izozemski tiste stavljeni v. e. i. kr. vojno mornarice) koji z dnevom 31. decembra 1902 stopijo v. e. kr. domobranstvo, so li isti pristojni v občini Tržaški ali k zunanjim občinam, se pozivljejo, da se izkažejo se svojo vojaško knjižico do konca meseca januarja 1903 pri podpisanim Magistratu (oddelek za vojaštvo v ulici Mada vecchia št. 2/III, in sicer v ogib globe ali zopora.

Trieste, 9. decembra 1902

Od mestnega Magistrata.

V tem slučaju abstrahiramo radi:

od slovniških pogreškov, od nekoliko okorne stilizacije, od dejstva, da je oznanilo izdano v vojaških stvarih (da je torej bržkone tu pritisnila kaka druga sila), od dejstva, da je tudi tu slavni magistrat hotel manifestirati »italijaniteto« Trsta s tem, da je datiral s »Trieste« —

abstrahujemo od vsega tega, ker za nas je glavno dejstvo, da je magistrat prelomil prisego, ponavljano neštevilnokrat po novinah in v mestnem svetu, ki se je glasilo: Nikdar ga ne bo slovenskega spisa s tega magistrata!

Mi pa bomo trkali dalje in vedno odločneje na magistratna vrata, ker naše neoporečno pravo govori tako, da se nam ta vrata morajo odpreti!

Kak čudež! Pišejo nam: Med tem, ko je glasilo tukajšnjih Židov do sedaj pošiljalo »Edinost« v Gradec, v Ljubljano in celo na Dunaj, da so mu od tam pošiljali v prevodu vsebino člankov našega glasila; je pa zadnji čas premenilo taktiko in je začelo kar — meni nič, tebi nič — prevajati iz »Edinosti«!

Sinoči smo objavili pismo tržaškega škofijskega urada, ozirom na dogodke v Riemanjih. Danes pa že čitamo v »Piccolu« prevod istega!

(Op. uredništva: Gospod dopisnik se v tem slučaju morda moti, ker ni izključeno, da je »governo« omenjeno okrožnico dobil naravnost iz škofijskega urada! To bi ne bilo nič novega! Saj so predobro znane tesne vezi, ki od nekdanj spajajo naše pobožne reformatorje z židovsko liberalnimi irredentističnimi krogi. Saj ravno v zvezah liberalne camorre z našimi duhovskimi reformatorji in izlasti v vplivanju teh poslednjih na više cerkvene kroge, je glavni vir žalostnih razmer v naši škofiji, že izvzemši riemanjskih dogodkov. Ti nesrečni reformatorji so favoriti tudi vladnega sistema, a glasilo tega sistema je — »Piccolo«. Ali nas umeje gospod dopisnik?! Ali nam priznava sedaj, da se v gornjem slučaju lahko moti?! Ali ne vidi, kako se vse lepo spaja in zлага v lepo pot reformatorjen v — uredništvo »Piccola«? Kako lepo je zasnovan ves aparat: kakor prijema kolese v kolese v finem mehanizmu! Ravno večeraj smo povdarjali, kako so začeli odklanjati odgovornost za to, kar se je godilo v Riemanjih. Mi pa pravimo: skupaj se pripravljali že davno, skupaj so delali zadnje čase, skupno naj tudi nosijo odgovornost, oni, ki direktno služijo sistemu in oni svečeniški krogi, ki mu služijo indirektno ter — pišejo v »Piccolo«.)

Le tako naprej! Iz delavskih krogov nam pišejo: Naš slavni magistrat se niti ne zmenja za tisoče brezposelnih delavcev-domoščinov. Kakor da kalamiteta brezposelnosti lastnih občanov ni malo ne zadevlja njegove — dolžnosti, pušča naš magistrat te nevarčike na ulici brez kruha!

Žalost in srd morata pograbititi človeka, ko vidi cele armade domačega delavstva brez posla, a mora gledati ob enem, kako si cele trope tujincev v službi istega pre — slavnega magistrata na lahko služijo lepa plačila, katera potem pošiljajo v blaženo, a lečno Italijo!

Na tisoče ljudi ima naš magistrat v svojem direktnem in indirektnem področju, ali redki so oni domačini, ki uživajo sad svojega truda v kaki magistratovi službi. Kakor čebele okolo panja, tako mrgole okolo magistrata delavci iz kraljestva! Saj so gotovi, da so svoji pri — svojih!

Ti, domači delavec, pa se lovi po avobodni luki in po raznih mestnih trgih za to, da vjameš kako kronico, med tem ko ima tujinec gotov, stalen zaslužek, kjer bi moralo biti mesta v prvi vrsti za te — domači delavec! In še le potem, ako bi preostajalo tebi, naj bi delal tujinec!

Le tako naprej, gospodla — potem že pridemo do »boljših časov«!

Vedno enaki! Prejeli smo: Družba hrvatskih tamburašev koncertira sedaj v restavraciji »Aurora«. Sinoči so bili lokali popolnoma zasedeni, a na vzvišenem mestu je sedela četica hrvatskih tamburašev.

Za nas Tržačane ni tamburica nič kaj posebno novega, toda tamburanje teh zagrebških tamburašev presega vse ono, kar smo čuli mi od naših tamburaških diletantov.

Kakor rečeno, prostori restavracije »Aurora« so bili natlačeno polni najraznovrstnejšega občinstva — od onih, ki si morejo privoščati šampanjca, pa doli do najrevnejšega delavca, v zamazani delavni obleki. Vsi ti različni sloji so zadovoljno ploskali res vlim tamburšem.

Pri eni mizi v neposredni moji bližini pa je sedela večja družba uradnikov — Lahov. Med tem torej, ko je bilo vse navdušeno po milodoneh zvokih slovanske glasbe; med tem, ko je na stotine gostov odobraval: eni krasno izvajanje, drugi to in slovansko umetnost, je pa omenjena laška družba začela sikati! Ali kako — oprostitute — bedaki so ti naši »dobri« sosede, dokazuje slučaj, da so ti Lahi sikali — ne morda kakemu slovanskemu komadu, ki so bili v ogromni večini na programu — ampak signori so sikali nekemu francoskemu prekrasnemu valčku!

Gromovito ploskanje je te »gospode« opozorilo na nevarnost sikanja; zato so opustili to in začeli — ploskati!!

Žal, da je bila ura precej pozna in da nima vaš poročevalec nikakega dispozicijskega fonda na razpolago, ker bi bil v nasprotnem slučaju počakal konec laške komedije!

Časnikarska dolžnost veže vašega poročevalca, da nekoliko »prime« tržaške slovanske in v prvi vrsti hrvatske kroge, da se premalo brigirja za to vrlo družbo lastnih rojakov — in da, one, ki so bili navzoči, opozori, naj ne pojejo med tamburanjem!

Ljudje prihajajo na koncert tamburašev in ne na pevski koncert Tržačanov; zato je boljše, da se koncertiranje prepusti tamburašem!

Naši »bratci« pa naj ne sikajo, ko se igrajo francoski komadi. Saj so jim Francozja menda latinski bratje.

Iz naših sodišč. Z obzirom na notico, katero smo prinesli v listu od 21. t. m. pod tem naslovom, prejeli smo od dobro poučenega vira zagotovilo, da je v notici navedeni g. G. vesten in marljiv uradnik, ki rad ustreza strankam in je tudi v nar. obziru objektivnen in pravičen, vsled česar ni nobenega razloga, da bi se proti njemu posebej pritoževali.

Res je sicer, da ni zadosti zmožen slovanskega jezika, a to napako imajo na tukajšnjem okrajnem sodišču vsi ostali referenti ventilatornega odseka za mesto, tako, da ni povoda prikazovati g. G. manj zmožnim nego njegove gg. kolege.

Toliko, da se nobenemu ne godi — krivica!

Zagrebška tamburaška družba priredi v ponedeljek, dne 2. februarja drugi koncert s plesom v barkovljanskem »Narodnem domu«. Pričetek ob 3. uri in pol popoldne, vstopnina 50 stot.

Pojutrnjim vsi na trgovski ples! Krasno gledališče »Armonia« bo pojutrnjim svečano odličeno. V tem gledališču se snide jutri cvet naših trgovcev in trgovskih pomočnikov, cvet našega meščanstva vseh slojev, in (kar je za take prilike najvažnejše) — cvet naših deklet!

Mi smo gotovi, da naši boljši krogi ne izstanejo ter da z obiskom tega lepega trgovskega plesa dokažejo, kako tesna je vez, ki speja vse naše sloje! In to v kljub nepoštenim mahinacijam naših »dobrih« sosedov!

Dolžnost nam je, da pojutrnjim napolnimo gledališče »Armonia« ter damo s tem naši vrli trgovski mladini nov impulz, nove moralne in materialne moči.

Pojutrnjim torej v gledališču »Armonia«!

Pevsko društvo »Kolo« naznanja svojim gg. pevcem, da se bodo jutri, v petek, ob 8. uri zvečer vršile pevske vaje, in sicer za možke zbor. Gg. pevci so naproseni, da bi se v čim večem številu udeležili te pevske vaje.

Pevsko društvo »Adrija« v **Barkovljah** priredi — kakor je bilo že objavljeno — v nedeljo, dne 1. februarja plesni venček v velikih dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah. Začetek plesa ob 5. uri popoldne. Ustopnina k plesu za moške 70 nvč., za ženske 30 nvč. brezizjemno. K plesu svira veteranska godba pod vodstvom g. Majcens. Na obilno udeležbo vabi vse prijatelje in prijateljice plesa

o d b o r.

Pevsko društvo »Zvon« na **Opčelnah** priredi dne 1. febr. t. l. veselico s plesom po sledečem vspredu:

1. Jenko: »Naprej«, godba. 2. Avg. Arm. Leban: »Morar«, zbor. 3. Zajec: »Sl. overtura«, godba. 4. Šoški: »Vaški skopuh«, šaloigra. 5. M. M. »Mav-mav«, njegov životopis na podlagi najnovejših zgodovinskih podatkov; zbor v VI. dejanjih. 6. Gerwais: »Hrv. potpourri«, godba. 7. Ferluga: »Rožica«, mazarica, zbor z godbo. 8. a) Zadomski: »Oko«, b) G. Etarski: »V okolici«, narodne popevke s spremljevanjem godbe. 9. Ples.

Začetek ob 4. uri in pol popoldne. — Vstopnina na veselico 40 st., otroci plačajo polovico. Sedeži 20 stot. Vstopnina k plesu za moške 2 K, za ženske 60 st.

Ker ni bilo že dolgo slišati »Zvona«, — če prav ni šel v Rim, kakor so šli vsaj do zdevno njegovi polubratje v Rimanjih; — ker je »Zvona« dom v prijetni, zdravi višavi; ker se do njega lahko pride po lastnem nožjem stroju, ali po nogoporivalni mašini, ali s lukmatijem ali tudi s telefrikom na trambolaj, — nadeja se on ob loe udeležbe v »presnetem« pustnem času — kakor mu pravi naš Prešeren. Na svidenje torej na Opčelnah dne 1. febr. kliče »Zvon« vsem onim, ki ljubijo zdrav zrak, pešeno kapljico, dobro kuhinjo in — mile naše pesmi glas v družbi glasov vojaškega orkestra. Okoličan.

»Pogrebno društvo v Rojanu«. — Podpisani Vam naznanjamo, da bo v nedeljo dne 8. februarja 1903 ob 9. uri predpoludne XIII. redni občni zbor v prostorih gostilne »Konsumnega društva« v Rojanu, na katerega Vas s tem vabimo. — Dnevni red:

1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Delitev določenega dobička. Opomba. Udje, pristopitvi do leta 1901, so deležni delitve, ako se s knjižico predstavijo.

Za možko podružnico sv. Cirila in Metodija v Trstu. — O priliki poroke narodne dvojice Vovk Santina z Ivanom Svetina pri sv. M. Magdaleni spodnji nabrlo se je 6 K, upravnštvo »Slov. Narod«, »Ljub. Zvona« in »Rodoljuba« 14 K 82 st. (darilo glej »Slov. Narod« od dne 17. januarja 1903.) Srčna hvala!

Maškarada škedenjske čitalnice. Kakor smo že svojetasno sporočili, priredi »Slovenska čitalnica« v Škedenju v nedeljo, dne 1. februarja p. l. veliko maškarado v veliki dvorani gospe Marije Sencein-Oraš. Začetek ob 7. uri zvečer, ples bo trajal do 3. ure v jutro. Vstopnina za moške 1 K, za ženske 80 st. Iz Sv. Mar. Magdalene spodnje nam poročajo, da se maškarade udeležijo tudi mnogo tamošnjih rodoljubov. Naravno je, da se, kakor navadno, tudi takrat, vsi zavdaj Škedenjci udeležijo te lepe narodne zabave.

Dražbe premičnin. V petek, dne 30. jan. ob 10. uri predpoludne se bodo vse dražbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za o vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Piazza Leonardo da Vinci 2, hišna oprava; ulica Ghega 3, hišna oprava; ulica Nuova 39, oprema v zalogi; ulica Valdirivo 19, vrvi; Corso 17, 2 šofera; ulica Squero nuovo 13, hišna oprava, železna blagajna in klopi.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 2-2, ob 2. uri popoldne 8,7 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 773-1. — Danes plima ob 10-7 predp. in ob 10-43 pop.; oseka ob 2-21 predpoludne in ob 2-18 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Vesti iz Istre.** Nova župnija v Borštu. (Dopis). V Borštu smo imeli v nedeljo lepo slovesnost; proslavljali smo ustanovitev župnije pri nas.

V četrtek je prišel od c. kr. okr. glavarstva razglas, da je bila naša kapelanija povzdignjena v samostojno župnijo s pravomočnostjo od 1. jan. 1903.

Ko smo doznali za to, čul se je iz vseh ust eden glas, da se mora ta za našo duhovnjo važni dogodek kar najlepše proslaviti.

In res: v soboto zvečer naznanjalo je osednjim vsem veselo pritrkavanje zvonov, vmes pa gromovito pokanje topičev in šviganje raket, da imajo v Borštu predvečer dneva veselja.

Vsa vas je bila razsvetljena in pevski zbor društva »Slovenec«, spremljan od vaščanov, je prepeval na raznih krajih vasi narodne pesmi.

V nedeljo je bila vsa vas v narodnih zastavah in pred cerkvenimi vratni je stal lep slavalok odičen množestvilnim zastavicami.

Po propovedi nam je g. duhoven pričel uradni razglas, ki nas je do dobrega prepričal, da je res pri nas župnija ustanovljena; popoldne smo pa zadovoljnega srca prepevali zahvalno pesem, ker smo sedaj dosegli, kar smo želeli. Zvečer je bila zopet splošna razsvetljava in veselo zvonjenje pozno v noč.

Se ve, da mine še nekaj mesecev, predno dobimo svojega lastnega župnika, ker se morajo poprej urediti še različne stvari.

(Opazka uredništva: To poročilo nam se zdi nepopolno. Kakor vidijo namreč čitatelji, je ta župnija ustanovljena »razglasom« (menda ukazom) c. kr. okrajnega glavarstva, dočim se pravilno ustanavljajo župnije ukazom prečastitega škofiškega ordinarijata. Ali v naši škofiji se dogajajo v zadnjih časih čudne stvari. Sicer pa pravi sam dopisnik, da mine še nekaj mesecev poprej, nego se ta stvar končno uredi!)

Vesti iz Kranjske.

* **Janez Špeh in Marija Kolač** sta se poročila te dni v Škafji Loki na Kranjskem. A znamenito je tudi, da sta bila med svati celó »Cesar« in »Pap-ža«. Pritrditi treba torej »Slovenec«, ki pravi, da je bila to znamenita poroka. Če je res »nomen omen«, potem sta si Janez Špeh in Marija Kolač ob najugodnejših aspiracijah nadela sladko spono svetega zakona. »Slovenec« pravi, da bo v tem zakonu vedno tako, kakor je v drugih družinah le o Veliki noči! S mo da niso tudi naša poštena imena šla med — lažjive proroke in da bo kedaj zmanjkovalo ne le kolačev, ampak tudi — špeha!!

* **Trikrat nagla smrt.** Iz kamniške okolice pišejo »Slovenec«: M noli teden je umrl v Nastranovi gostilni v Radomlju nagloma graščak Viljem Pelikan, na potu domov s kamniškega semnja. V Preserju, Homške fare, pa je dim zadušil deklici dvojčici, ker so se jima eunje vnele pri peči, ko ni bilo nikogar v hiši. Matere, pazite na otroke!

* **Društvo »Pravnik«** v Ljubljani je imelo dne 26. t. m. svoj občni zbor, ki je sodnega tajnika Ivana Kavčnika imenoval častnim členom v priznanje za mnoge služe, ki si jih je ta gospod pridobil za slovensko pravno literaturo. Členov je štelo društvo 146. Dohodkov je imelo 5395 K 53 st., izdatkov pa 4916 K 73 st. Društveno premoženje znaša 4128 K 88 st. Predsednik je bil zopet izvoljen dr. A. Ferjančič. V postu bo društvo prirejalo pravniške večere.

Vesti iz Štajerske.

— **Nemci s slovenskimi imeni.** V odbor podružnice »Südmarecke« v nekem kraju na Štajarskem (ime je postranska stvar) so izvolili te dni nastopre »nemške« kmete: Purgaja, Ledenika, Hojnika in — Hruško! Tako vidimo povsodi v našo škodo in sramoto, kako naš življ oploja nemške njivo!

— **V poslopju okrožnega sodišča v Mariboru** so uvedli te dni električno razsvetljava.

— **Učitelji iz tujine** se muže na Štajarskem. Seveda nemški. Tako je bil ravnekar neki Nemec iz Moravske imenovan učiteljem na meščanski šoli v Mariboru. Slavnim šolskim oblastim na Štajarskem menda biti štajarski Nemci niso dovolj — nemški! Umeven je torej vzklik v »Süddeutsche Presse«: Kako naj še le slovenski učitelji nastopijo kakor kompetentje! (No, mar bor-

ski list naj izvoli na znanje vzeti, da ista praksa nameščanja učiteljev iz daljnih tujih pokrajin velja naučni upravi tudi glede nemških državnih šol v Trstu. — Ker tej upravi — imamo prič za to — ne zadošč, da na tržaških nemških državnih šolah uče nemški [kar bi mogli tudi mnogi slovenski učitelji], ampak gojiti se mora tudi nemški duh. Take naloge seveda ne more naučna uprava poverjati nenemškim učiteljem. Op. uredn. »Ed.)

Razne vesti.

Zgorela zatonska. V Senju na Hrvatskem se je dogodila grozna nesreča. Zakon-ska Fran in Terezija Mrzljak sta zgorela. Nesreča se je menda zgodila tako, da je njej, ko je šla po stopnjicah, padla svetiljka iz rok in je zapalila obleko. Mož, ki je priskočil na pomoč, se je tudi hudo opek. Oba sta pala v nezavest. Ona je umrla še istega dne, on pa par dni pozneje.

Ljudje, bodite previdni z lampami!

Najdalji ženski lasje. V Bristolu so razpisali nagrado za tisto žensko, ki ima najdaljše lase. Nagrado je dobila neka deklica, ki je imela 1 meter in 45 centimetrov dolge lase. K-j pa ča bodo ljudje sodili nje pamet po tistem znanem pregovoru: Dolgi laje...

Požar v norišnici. V neki norišnici na severu Londona je navstil požar, in sicer v oddelku za izraelske gospe, v katerem je bilo 600 bolnic. Ker je bil veter, se je ogenj hitro razširil po vsej norišnici, v kateri je bilo 3000 bolnikov. 250 oseb je zgorelo, oziroma se zadušilo. Mej požarom so se vršili strašni prizori izven norišnice. Prihitelo je od vseh strani sorodnikov, da bi rešili svoje. Blazni so ovirali gašenje. Letali so po dvoranah in postajali besni. Tudi skozi okna so skakali. Mnogi norei so se radovali na ognju ter skakali vanj. Še le po mučnem delu 7 ur in pol se je posrečilo gasilcem, da so lokalizirali ogenj.

Nevaren karikaturist. Nedavno umrl risar karikatur Thomas Nast je bil v pravo strašilo političnim strankam v Ameriki. — Gorje mu je bilo, komur je bil protivnik. Kako so se ga bali, priča dejstvo, da mu je bilo o zadnjih volitvah za predsedništvo Zjedinjenih držav ponudjenih 120.000 kron samo za to, da bi za samih šest mesecev odnehal od risanja karikatur.

Vino razvezuje jezik! Iz Bielne javljajo hrvatski listi nastopni dogodek: L. 1894 je bil v neki šumi pri Cordašini umorjen neki Salko Skrobanović. O zločincu ni bilo sledi do nedavno, dokler ni stvar goli slučaj spravil na svetlo. Dne 9. t. m. se je logar Ilija Gospović v pijanem stanju hvalil, da je že enega spravil s sveta in da bi mogel še koga. Navzoče so te besede osupale in vzbujati se je začel v njih sum. Naznanili so stvar sodšču. Preiskava je že opravičila sum in je ubijalec od l. 1894 izročena sodšču.

Poskus samomora ali usodna pomota? Babici Mariji Radošević v Zagrebu je prišlo grozno slabo in stanovaniki hiše so jo našli, ko se je na postelji zvijala v groznih bolečinah, ker so jo lomili krči. Ljudje so menili, da je bila bržkone izvršila poskus samomora, ker so vse okoliščnosti v stancvanju kazale na hudo bedo. Prihitevšemu zdravniku pa je Radošević izjavila, da je hotela vzeti neke kapljice, a je po pomoti posegnila po nekem strupu. Krči to bili tako silni, da bi bili gotovo povzročili smrt, da jih ni zdravnik z mlek-kom paraliziral. Ker pa je Radoševićka udova in jej je nedavno temu umrl sin, ki je vzdrževal hišo, in je možno torej, da je bila res v veliki bedi, ni še gotovo: ali je tu govoriti o usodni zmoti, ali pa o poskušanem samomoru?!

O telovadbi.

„Gibanje je življenje in življenje je gibanje.“

Telovadba krepi telo, dela človeka vstrajnega in mu bistri duha. Opravičena bi bila torej misel, da je dandanes med ljudstvom že splošno razširjeno spoznanje o koristnosti telovadbe. Toda temu ni tako. Vsaj v Avstriji ne, najmanj pa med nami Slovenci.

Mi Slovenci še dandanes zanemarjamo svoje telo, ker ne vemo ceniti važnosti telovadbe. Zato pa smo tudi premehkužni in brez odporne sile proti raznim boleznim. Telo je posoda naše duše. Ako je posoda slabotna in šibka, tudi duh ne more biti jak. Sla-

botnost telesa deluje na naše misljenje, na naš značaj, na vse naše delovanje in nehanje.

Kar krepi telo, vzbuja pogum, utrja energijo, bistri pogled, jekleni voljo, plemeniti dušo, budi samozavest in ostri razum.

Vzlie temu, da je dan danes telovadba od najimenitnejših pedagogov priznana kakor neobhodno potrebno sredstvo za vzgojo telesa; vzlie dejstvu, da so vse moderne države uvedle telovadbo po šolah kakor obvezen predmet: je v nas še malo takih ljudi, ki gojijo telovadbo, in malo jih je, ki pripoznavajo vplivanje telovadbe na telo in duh človeka.

A kako potrebno je za vsakogar, da nabira močij, da krepi svoje telo! In to ravno v sedanji dobi, ko smo izpostavljeni tolikemu razburjanju, tolikim nevarnostim v neprestanem boju za obstanek! To bi moral spoznati sleherni, ki razsodno misli!

Da pa razumno gojena telovadba v resnici spolnjuje svoj namen, to ve sleherni telovadec in pripoznava urez prigovora. Po celodnevem duševnem in telesnem naporu stopa telovadec v telovadnico. Tu se mu kar nenkrat razprševajo tožne in nadležne misli! Čuti se nekako csamosvojenega, ko se mu telo uri za pridobivanje novih zdravih čilih močij! Duh mu dobiva novega poguma, vzleta!

(Zvršetek pride.)

Brzojavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 29. (B) Zbornica poslancev. — Med došlimi spisi je interpelacija posl. dr. Sylvestra radi pristanjških naprav v miljskem zalivu in radi kreditov, ki se zahtevajo za to. Mej došlimi spisi je nadalje predlog Ves-nemceev, tiščoji se uvedanja dveletne službe v vojski ter izvedenja cele vrste olajšav v vojni službi poljedelstvu v prilog.

Začetkom seje je posl. F r e s l urgiral odgovor na interpelacije, uleženo ozirom na bedo delavnega prebivalstva. Govornik je opozarjal, da bi moglo priti do izgredov, ako vlada ne poreže vmes.

Podeljenje plemstva.

DUNAJ 29. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Cesar je podelil upravnemu svetovaleu avstrijskega Lloyla v Trstu, Fortunatu Vivante v Trstu, plemski stan s častnim pridevkom »plemeniti« ter s predikatom Villabella.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GÖNNIK.
Lastnik konsorcij lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tvarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačen.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Teza, Piazza Rosario št. 2
vokal (šolsko poslopje)
Via Limitana in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor: tapetarij, urci in slik. Is-
vršuje narečbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANJE ČENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavo se na pa obrod
ali železnico franko.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fondi: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje posloja in premoženja proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obnovenjske namene.

V SOBOTO
je izšel šaljivi in nagajivi
„Škrat“,
in prinaša mnogo zanimivega berila in
lepe slike.
Dobiva se ga po 10 stotink po
sledenih tobakarnah.

Trst:
Rannacher, ul. Poste muove (zraven tisk. „Edinost“).
Stanič Stefan, ul. Molin piccolo 8.
Lavrenčič Mihael, trg pred vojašnico.
Martini, ul. Belvedere št. 21.
Kersten Ivanka, ul. Stadion št. 1.
Pipan Emilija, ul. Ponte della Fabbrica.
Babnič Stefan, ul. Sette Fontane 12.
Kratznik Anton, ul. del Rivo 30.
Bruni Edvard, Piazzetta S. Lucia.
Afrič Mate, Campo Marzo 2.

Barkovlje:
Tobakarna v „Narodnem domu“.

Škedenj:
Andrej Šancin-Drežar.

St. Ivan:
Skopin & Pircich.

Rojan:
Antonija vd. Kramar (pri cerkvi).

Bošket:
Podboj Benjamin.

St. Andrej:
Tobakarna na kolodvoru sv. Andreja.

Opčine:
Josip Danev, hšt. 201.

Naročnina za vse leto 6 K. za pol leta 3 K in za četrt leta 1.50 K.
„Škrat“ izhaja vsako soboto popoldne.

Velikanski izbor raznega pohištva
spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor
divanov, okvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur
se rahaja v dobroznani
zalogi pohištva
Rafael Italia
Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

A. BUCHBINDER
TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Varstvena znamka: **SIDRO.**
LINEMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi
pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod pri ljubljene domačega zdravila na se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtkih z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi
I. Elizabetine ulice 5.

Pri svetem Antonu Padovanskem.
Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.
Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov, kvadratov, kolarjev, Les, presnikov, misalov, brevirjev, rituaov, diaraov in neševlao nabožnih različno fino vezanih knjig, sv. črtkov, križev, svetilnic, kelhov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov v vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, primorčljivih posebnost za vlažne cerkve.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podop, vencev, križev in svetov vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih dragih del spadajo čih k bogatstvu, izvišju se v znanju (teami) najfiniša za zastave, prigrinjala idr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem
Anton J. Vogrič.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva
Andrej Jug
TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno poltrano, kakor za spalno, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali popravke, ktere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v mislu gesla: Svoji k svojim!

Svilene plinove MREŽICE!!
„ROYAL“
dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti
po 35 in po 50 nvč.
Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.
Naročbe.
PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI
P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

TRGOVINA Z ŽELEZJEM
CARL GREINITZ NEFFEN
Corso šte. 33. podružnica Trst. Piazza Goldoni 2.

Priporoča svojo dobro sortirano zalogo
predmetov za stavbinstvo
traverze, zaklepe, železo za kovače, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi itd., vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč, peči in štedilna ognjišča, kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železno pohištvo in pred ognjem varne blagaine, nagrobne križe in ograje ter orodje za vsako obrt.

Paglianova pijača
prof. Ernesta Pagliano
nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano
je bilo predloženo zdrav. vodstvu min. za notranje posle v Rimu, koje je dovolilo razprodajo.
Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko.

Naročbe je naslovljati na trdko
Prof. Ernest Pagliano, Napolj, Galata San Marco šte. 4.

Tomaževa žlindra
je na prodaj pri tvrdki
HUBER & C.o
v Trstu, Via Madonnina
(blizu bivšega parnega mlina)
kakor tudi v Boljuncu v „Vili Huber“.

Očiščeno perje za postelje in puh
priporoča
LIUBLJANA F. HITI LIUBLJANA
Pred škofijo št. 20. Pred škofijo št. 20.
Naročila se točno izvršujejo.
Na zahtevo vzorce s cenami.

Slovanom
tržaškim in vnanjim se priporoča za naročila na stroje, tehnične predmete, orodje, materjal.
ŽIVIC I DRUGI
trgovinska ulica št. 2. (poleg trga vojašnice).

Spoštovane slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih
novo
Ciril-Metodijevo
cikorijo.

Štacuno v najem
se odda v trž šk. okolici na jako prometnem kraju. Na-lov pr. upravi „Edinost“.

Hiša na prodaj.
Primerna hiša na lepem kraju v bližini Sv. Justa je takoj na prodaj. Poblize se izve v naši tiskarni, ulica Carintia šte. 12.

Epilepsija.
Kdor trpi na omotici, krču in drugih nervoznih strasteh, naj zahteva o tem knjižico. Vdobja se brezplačno in franko v Schwanen-Apotheke Frankfurt a. M.

Wilhelmov obliž
Ta izključno v lekarni
Fana Wilhelm
c. in kr. dvornega založnika
v Neunkirchen, Sp. Avstrija
izdelani obliži, porablja se čisto v vseh slučajih, kjerkoli je treba rabiti obliži. Posebno koristno deluje pri starih in ne vnetih bolečinah kakor za kurje oči, ture, itd., ktere se ima p-prej očistiti ter potem dotične mesta pokriti z obližem namazanim na koščku platna ali usnja. 1 škatljica 80 stot., 1 dvanaajstorična škatljica K 7; 5 dvanaajstorična K 30.
V znamenju pristnosti se nahaja na vsakem zavitku grb trga Neunkirchen (devet cerkv.). Vdobja se v vseh lekarnah. Kjer se ne vdobja, pošlje izdelovalec.

Polnovplačani akcijski kapital
K 1,000.000
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz
Promesse izdaja k vsakemu zrebanju.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
Špitalske ulice šte. 2.
Zamenjava in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in novčje zapale kupone
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Daje predujme na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi
Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu
(Dalmacija)
Denarne vloge vsprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.